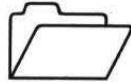

خانواده

عوامل تعالی بخش و تحکیم کننده

www.ketab.ir

تالیف:

زهرا زندی

سرشناسه: زندگی، زهرا، ۱۳۶۲-

عنوان و نام پدیدآور: خانواده : عوامل تعالی بخش و تحکیم کننده/ تالیف زهرا زندگی- مشخصات نشر: تهران : انتشارات ماهواره، ۱۴۰۰- مشخصات ظاهری: ۱۶۸ ص- شابک: ۶-۵۲۹-۲۶۶-۶۲۲-۹۷۸-وضعیت فهرست نویسی: فیبا-یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۴۵؛ همچنین به صورت زیرنویس-خانواده ها Families خانواده ها -- جنبه های مذهبی -- اسلام -- seilimaF -- Religious aspects -- روابط زن و مرد -- Man-woman relationships -- روابط زن و مرد -- جنبه های مذهبی -- اسلام -- Man-Religious aspects -- Islam -- woman relationships -- رده بندی کنگره: HQ۷۴۳- رده بندی دیویی: ۳۰۶/۸۵- شماره کتابشناسی ملی: ۸۷۳۹۴۵۱-اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

خانواده

(عوامل تعالی بخش و تحکیم کننده)

تالیف: زهرا زندگی

انتشار محوز: تهران، ماهواره

نوبت چاپ، اول، بهار ۱۴۰۱

شابک: ۶-۵۲۹-۲۶۶-۶۲۲-۹۷۸

تیراژ: ۱۰۰ جلد

قیمت: ۸۰۰۰۰ تومان

تماس با انتشارات: ۰۹۱۰۶۱۹۵۵۰۳ -- ۰۲۱۳۳۷۰۱۳۹۹

mahvareh.pub@gmail.com

از شاعران و نویسندگان عزیز در زمینه چاپ آثار خود دعوت می شود

به مجموعه انتشارات بین المللی ماهواره بپیوندند.

مسئولیت صحت مطالب و پاسخگویی به شکایت های حقوق مادی و معنوی کتاب

بر عهده مولف است.

کلیه حقوق محفوظ است.

ماده ۲۳ قانون حمایت از مولفان و مصنفان - هرکس تمام یا قسمتی از اثر دیگری را که مورد حمایت این قانون است به نام خود یا به نام پدید آورنده بدون اجازه او و یا عالماً عامداً به شخص دیگری غیر از پدید آورنده نشر یا پخش یا عرضه کند به حبس تادیبی از شش ماه تا سه سال محکوم خواهد شد.

پیشگفتار

موضوع خانواده همواره در کانون توجه اندیشمندان قرار داشته است. درست است که در نخستین نظریه پردازی‌ها درباره جایگاه خانواده برخی از اندیشمندان دچار درک نادرست شدند و خواستار انحلال آن گردیدند، (حتی در مارکسیسم آنرا گونه ایی مالکیت خصوصی دانسته و الغای آن را خواستار شدند) اما همه ادیان الهی خانواده را باعث رشد تجربیات اجتماعی انسان می دانند و بر ضرورت اهمیت و استحکام آن مهر تایید می دهند و خواستار پاسداری هر چه تمام تر از این نهاد می باشند.

ادیان الهی از جمله اسلام خانواده را مؤثرترین عامل انتقال فرهنگ و رکن بنیادی جامعه می دانند. خانواده واحدی عاطفی-اجتماعی، کانون رشد و تکامل، التیام و شفادهنگی، اولین مبدأ کسب هویت و تربیت و تعلیم، مهمترین منبع حمایت اجتماعی، سهیل کننده رشد جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی اعضاء، عامل زیربنایی در تربیت عاطفی، تأمین اقتصادی و احساس تعلق محوریتین محیط تربیتی مؤثر در حفظ سلامت روانی، اجتماعی و جسمانی و بهترین محیط برای تأمین نیازهای جسمانی، روانی و اجتماعی اجتماعی شدن و آشنایی با قوانین، نقشها و ارزشهای فرهنگی است.

در طول زمان تعریف از این نهاد اجتماعی همواره با تغییراتی همراه بوده است. از یک دیدگاه خانواده عبارت است از پیوند قانونی دو جنس مخالف بر پایه روابط پایا تقدس مذهبی روابط عمیق عاطفی که با نوعی قرارداد اجتماعی و آثار مهم فرهنگی همراه است، که در این دیدگاه معنای اصلی خانواده همواره با یک قرارداد اجتماعی، پیوند حقوقی، اجتماعی و عاطفی همراه می باشد. اما از دیدگاهی دیگر ازدواج فرایندی است از کنش متقابل دو فرد که با شرایط قانونی و طی مراسمی تشکیل می شود و به طور کلی عمل آنان مورد پذیرش قانون قرار گرفته است. بعضی خانواده را در مفهوم محدود آن معنی می کنند، و قائل اند که از یک واحد اجتماعی ناشی از ازدواج یک زن با یک مرد که به همراه فرزندان پدید آمده از آنها خانواده تشکیل می شود. و ما در تعریف دیگری خانواده را گروهی از افراد می دانند که از راه خون زناشویی و یا فرزند پروری

با یکدیگر ارتباط می یابند و طی یک دوره زمانی نامشخص با هم زندگی می کنند امروزه جدال بر سر تعریف خانواده عمدتاً به دو مبحث ساختار و کارکرد معطوف است به عبارت دیگر سوال اینجاست که آیا در تعریف خانواده حتماً می بایست به ساختار یعنی وجود پدر مادر یا والدین و فرزندان و روابط خونی ازدواج و فرزند خواندگی توجه داشت و یا اینکه می توان افراد غیر مرتبط به لحاظ خونی ازدواج و فرزند خواندگی ساکن در یک خانه را به سبب کارکردهای مشابه خانواده دانست؟

خانواده نقش بنیادینی را در ایجاد سلامت و بیماری در افراد ایفا می کند و اصلی ترین نهاد در حفظ سلامتی فرد و جامعه است. خانواده همچنین در شکل گیری مفاهیم سلامت و بیماری و الگوهای رفتار بهنجار و نابهنجار، تأثیری بسزا دارد. شناخت ویژگی های خانواده سالم، اساسی ترین گام در داشتن جامعه ای سالم است. محققان، بر آوردن نیازهای جسمانی، اجتماعی، روانشناختی و معنوی اعضا و توانایی سازگاری با تغییر، به هم پیوستگی، انطباق پذیری و ارتباط متعادل را از ویژگیهای مهم خانواده سالم نام برده اند. از نظر روانشناسان شناختی عقاید، انتظارات، ادراکات، ارزشها، انگیزه ها و نگرش های خانواده در سلامت اعضا مهم هستند. باورها و نگرش های خانواده درباره سلامت، چهارچوبی فراهم میسازد که با تکیه بر آن میتوان دریافت که بهزیستی درون این سیستم چگونه ارتقاء پیدا کرده و سازماندهی می شود.

خانواده در اسلام حاصل پیوند زن و مرد است و تولید مثل از اهداف طبیعت و لازمه بقاء و از انگیزه های اصلی و مهم ازدواج بشمار میرود و انحراف از این قانون طبیعی، انسان را از تعادل و تکامل باز میدارد. از منظر اسلام در خانواده مطلوب، سلسله مراتب به خوبی رعایت میشود. پدر و مادر اقتدار ویژه ای دارند و فرزندان برای آنها احترام خاصی قائلند. میان زن و شوهر، اخلاق و عاطفه حکمرانی میکند و زن در مواردی میپذیرد که مرد تصمیمگیری نهایی را

برعهده داشته باشد. زن و شوهر هر یک از احترام خاصی برخوردارند و تمام تلاششان ساختن کانونی سرشار از عواطف و معنویت و مهدی مناسب برای پرورش روحی و جسمی فرزندان است. در چنین خانواده‌هایی که مودت و رحمت میان اعضای آن جاری است و اعضای آن آرامش را تجربه میکنند، همسویی طبیعت و شریعت به اوج خود میرسد و پرده‌ها و حجاب‌های خودخواهی و کدورت زدوده میشود و منشأ رشد ارزش‌ها و تبلور ایمان میگردد. در این خانواده‌هاست که آمیزهای از اخلاق، معنویت و حقوق و تکالیف، زمینه پیشرفت و تعالی اعضای آن را فراهم میسازد.

شاکله اصلی شخصیت انسان در کانون خانواده شکل میگیرد. خانواده اصلی ترین و پربرکت ترین نهاد هستی است. با نگاهی ژرف، به نیکی درمیابیم که غایت یا هدف اصلی ازدواج دستیابی به آرامش و تجربه خوشبختی است. در این میان، ارضای غرایز نفسانی در بستر مشروع آن، از تنهایی درآمدن، تشکیل خانواده دادن و فرزندآوری از نتایج قهری ازدواج است و نه هدف اصلی آن. آرامش یعنی دل آرامی و برخورداری از احساس امنیت درونی، نشاط روانی و رضامندی حیاتی. آرامش مهمترین ثروت و سرمایه حیاتی انسان است. آرامش باشکوه‌ترین زینت انسانهای محبوب و خلاق و خیرآفرین و بخشایشگر و متوکل است. آرامش فرش و عرش بهشت برین است. آرامش یعنی تجربه خوشبختی حقیقی و انسان خوشبخت کسی است که از سویدای دل احساس آرامش کند و همه وجودش مملو از نشاط معنوی و دل آرامی باشد. خوشبختی مقصد نیست، بلکه مسیر حیات است. خوشبختی را نمیتوان در گذشته‌ها جستجو کرد و یا در فرداهای نامعلوم به امید آن نشست! خوشبختی در لحظه‌های امروز معنا می‌یابد. دیروز تاریخ است و از تاریخ باید تجربه آموخت و از آن گذر کرد و در حسرت دیروز نماند. فردا راز ناگشوده است، به فردای بهتر باید امید داشت، اما به فرداهای دور و نامعلوم و رؤیاهای دست نیافتنی دل نیست. باید در حال زندگی کنیم و هر روز را که تجربه میکنیم

هدیه خدا بدانیم و لحظه های آن را با غفلت و حسرت و ناسپاسی از دست ندهیم. پروردگار مهربان، انسان را به دو منبع فزاینده آرامش، متنعم کرده است.

با عنایت به آنکه غایت اصلی ازدواج رسیدن به آرامش و تجربه کمال خوشبختی است، بالطبع معقولترین انتظار از ازدواج آن است که زوجین با درک این حقیقت، با همه وجود، در همه شرایط و موقعیت ها آرامشگر، رامشگر و نوازشگر وجود یکدیگر باشند. درحقیقت اصلی ترین رسالت همسران فهیم و بصیر آن است که با مودت و رحمت، آرامش بخش وجود همدیگر باشند. لذا صرف زندگی مشترک یعنی زیر یک سقف بودن، هم خانگی، تمکین جنسی و اعطای مهریه و تأدیه نفقه و اجرت المثل و تأمین هزینه های زندگی و پرداختن به امور خانه و رعایت حقوق فقهی و توجه به ظواهر شرعی، ضرورتاً نمیتواند به معنای ایفای رسالت آرامشگری و آرامش آفرینی متقابل باشد.

باید اذعان داشت که همه زن ها و شوهرها در احسن تأمین نیاز همدیگر به آرامش و آرامشگری نیازمند توجه خاص به حقوق متقابل عاطفی اند. بی شک بدون حقوق عاطفی نمی توان به گونه ای که بایسته و شایسته است از ارمغان آرامش، این موهبت گرانقدر عرشی بهره مند شد. لازمه آرامش آفرینی در کانون خانواده تأمین حقوق عاطفی متقابل است. فراهم نمودن تسهیلات رفاهی در خانواده شاید چندان امر دشواری نباشد، لیکن حاکم کردن اندیشه فلاح و آرامش در کانون خانواده و ایفای متعهدانه نقش امنیت آفرینی و آرامشگری در حریم خانواده، رسالتی بس سترگ به شمار می آید. قدر مسلم، حاکمیت حقوق عاطفی در حریم مقدس خانواده، فقط با باور قلبی و تقید و تعهد به معنا، مفهوم و مؤلفه های حقوق عاطفی متقابل، با اندیشه آرامش آفرینی، مثبت اندیشی و امید بخشی، بخشایش گری، تألیف قلوب، گشاده رویی، نگاه پر مهر

و کلام نوازش گرانه و رفتار پرجاذبه حمایتی و رامشگرانه در کانون خانواده و روابط زوجین محقق خواهد شد.

« خانواده یعنی جریان زندگی »

www.ketab.ir